

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/196

KARAR NO : 1983/705

ÖZET : Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan suça ait davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Erdur Büyükel ve arkadaşları.

O L A Y : 1-17.8.1979 günü saat 14.30 sıralarında sanıkların Etlik Kıvrımlı sokaktaki duvarlarda yazılı sloganların üzerlerine kendi sloganlarını yazmak üzere ideolojik amaçla boyadıkları, güvenlik görevlilerinin olay yerine gelmeleri üzerine, eyleme katılan ancak kimlikleri belirlenemeyen arkadaşlarının kaçıkları, aynı gün sanık Erdur Büyükel'in konutunda yapılan aramada bulundurulması Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 23 Ocak 1979 günlü 9 numaralı, 14 Şubat 1979 günlü 12 numaralı bildirimleri ile yasaklanmış olan "Kurtuluş" gazetesinin 9 Ocak 1979 ve 16 Mayıs 1979 günlü nüshaları ile "Devrimci Yol" gazetesinin 18 Temmuz 1979 günlü nüshasının elde edildiği, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca ileri sürülerek sanıklardan Erdur Büyükel'in eylemine uyan 1402 sayılı yasa'nın 16/1., 2247 sayılı yasa ile değişik TCY.nun 536/2-6. ve 74. maddeleri, Oğuz Ruşen ve Gediz Atalay'ın TCY.nun 64/1. ve değişik 536/2-6. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde kamu davası açılmıştır.

2-Sanık Murat Gümüşkaya'nın da 17.8.1979 günü saat 14.30 sıralarında yukarıdaki adları yazılı sanıkların eylemlerine katıldığı, ancak olay yerine gelen güvenlik görevlilerinin elinden kaçıdığı anlaşıldığından bu sanık hakkında da TCY.nun 64/1., 536/2-6. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca kamu davası açılmıştır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi: Ayrı ayrı iddianame melerle açılan kamu davalarını 6.2.1980 günü, 1980/92 esasında kayıtlı dava ile birleştirilerek, 1980/92-10 sayı ile; sanık Erdur Büyükel'in 1402 sayılı yasaya aykırı davranış suçundan beraatine, sanıkların cezalandırılması istenen TCY.nun 536. maddesinin 1402 sayılı yasa'nın 15. maddesinde yer almaması nedeniyle mahkemenin görevsizliğine karar vermişti

Altındağ 3. Sulh Ceza Mahkemesi: 17.11.1981 günü, Esas 1980/430, Karar 1981/878 sayı ile; sanıklara atılı suçun ideolojik amaçlı, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemlerinden olduğu ve 1402 sayılı yasa kapsamına girdiği

.../...

gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya Cumhuriyet Başsavcılığının 1.3.1982 günlü TM 178 sayılı düşünce yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı 26.12.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler Cumhuriyet Başsavcılığı'nın askeri yargı yerinin görevli olduğunu belirten düşünce yazısı okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar, Ankara ilini de kapsamına alarak 26.12.1978 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra, 17.8.1979'da işlenmiştir.

Suçun, sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeniyle görevli yargı yerini belirlemede 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinin gözönünde tutulması gerekir. Anılan maddenin uygulanmasının önkoşulu ise; suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmasıdır. Bu husus saptandıktan sonra söz konusu maddenin çeşitli bentlerinde sayılan suçlardan olup olmadığı araştırılmalıdır.

Olay kısmında açıklanan suçun, işleniş biçiminden de anlaşıldığı üzere ideolojik amaçlı olduğu ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu kuşkusuzdur.

Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararı verdiği tarihte TCY.nın 536. maddesi 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinde yer almadığından anılan mahkemenin görevsizlik kararı yerinde ise de, daha sonra yapılan değişiklikle söz konusu madde sıkıyönetim yasası'nın 15.maddesi kapsamına alınmıştır.

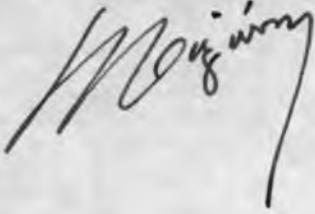
Bu durumda, göreve ilişkin hükümlerin kamu düzenine ilişkinliği nedeniyle yargılamanın her evresinde gözönünde tutulmasının gerekli olması ve geriye yürümlerini engelleyici bir hükümde yasalarda yer almaması nedenleriyle, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olan bu suça ait davanın, 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesi uyarınca askeri yargı yerinde görülmesi ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 6.2.1980 günlü, 1980/92-10 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 26.12.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

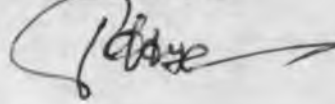
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış

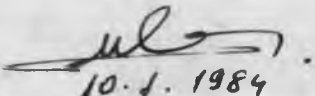
Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Argon

10.1.1984

D/E